

народи, ще подържа, когато случаят се прѣдстави, каузата на християнитѣ, тя ще се занимава по-добрѣ съ своитѣ собственни работи...”

Този циниченъ отговоръ,¹⁾ който има единственото прѣимущество прѣдъ скрититѣ намѣрения на сѣвернитѣ държави, че е искренъ, дигна буря отъ дипломатически прѣрѣкания, които въ края на крайщата влошиха още повече положението и въ Херцеговина, която сама можеше да постигне повече нѣщо, и въ Сърбия, която секретно бѣше насърдавана да се държи на кракъ, и въ България, която меморандумътъ бѣше забравилъ, защото бѣше прѣдварително продадена.

Тагеблатъ („Tagblatt“), който се инспирираше отъ Пруската дипломация, заяви, че поведението на Англия е едно безполезно прѣдизвикателство. Може още отъ сега да се прѣдвиди, пишеше сжщиятъ листъ, че силитѣ не ще да се биятъ противъ Турция за територия, кждѣто се намира пжтя между Европа и Мала Азия. Но този въпросъ ще бжде по-лесно да се рѣши когато, безъ да се държи смѣтка за Турция, великитѣ сили рѣшатъ по общо съгласие, да неутрализиратъ териториитѣ и плавателнитѣ води, като поставятъ тѣхната неутралностъ подъ гаранцията на Европа.²⁾ Татарскиятъ графъ пасуваше.

Но той знаеше, че смѣткитѣ на австрийската монархия нѣма въ никой случай да пострадатъ. Австрия и безъ това бѣше оплела кошницата си въ Босна и Херцеговина, като палѣше фитилътъ и на Сърбия. Заявлението на в. „Тагеблатъ“, който гледаше въ поли-

1) „Но ако би християнитѣ на султана да станатъ по-агресивни, трѣбва да се очаква мохамеданитѣ да бждатъ пободри, за да защитатъ своя животъ и своята собственность“ — добавяше другъ английски листъ (вж. „Saturday Review“, май 1876).

2) Tagblatt, май 1876.; вж. още Salut Publique, 1876. за сжщия мѣсець.